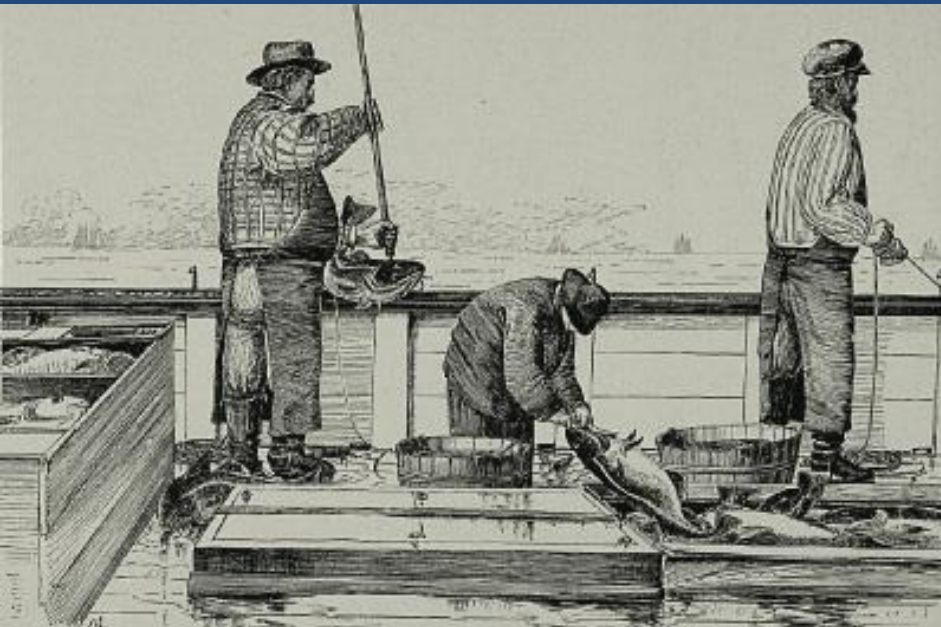
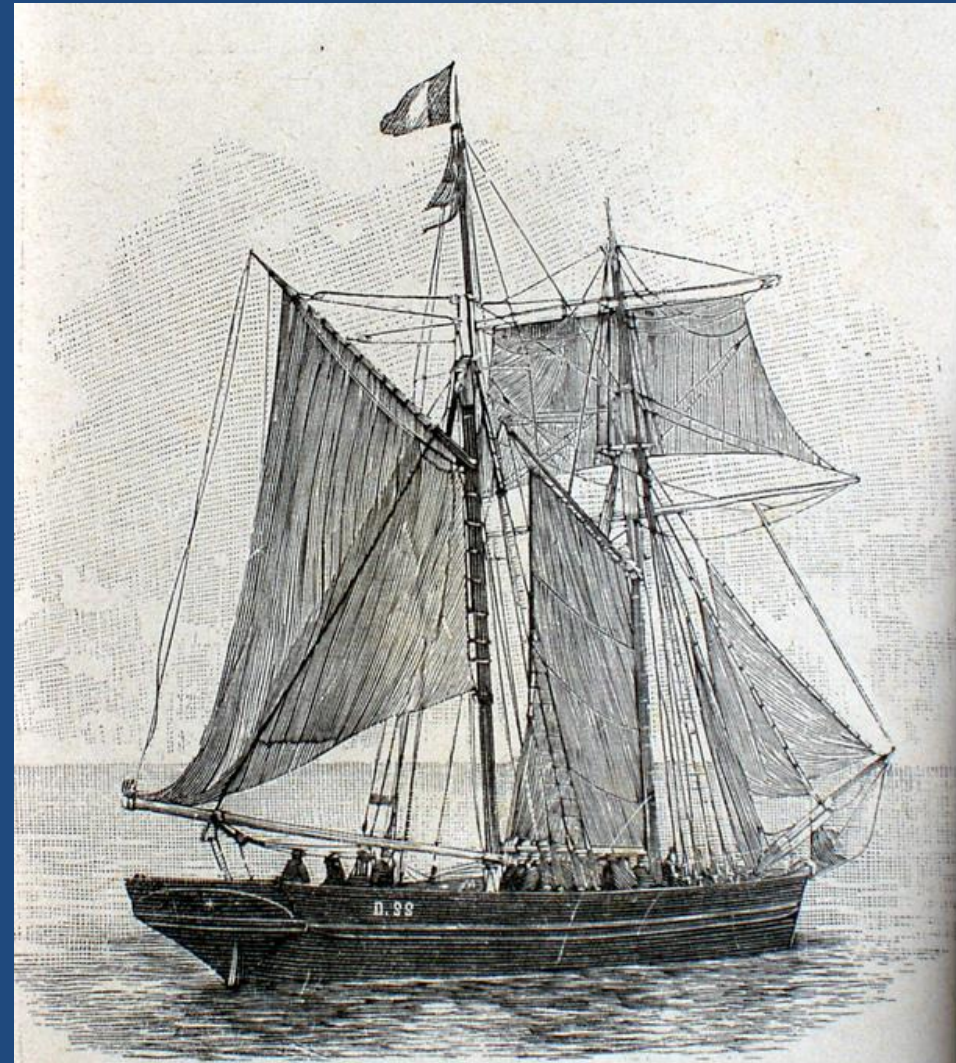

De kabeljauwverwerking aan boord van negentiende-eeuwse zeilschepen uitgereed voor de IJslandvaart

Depotter
Johan

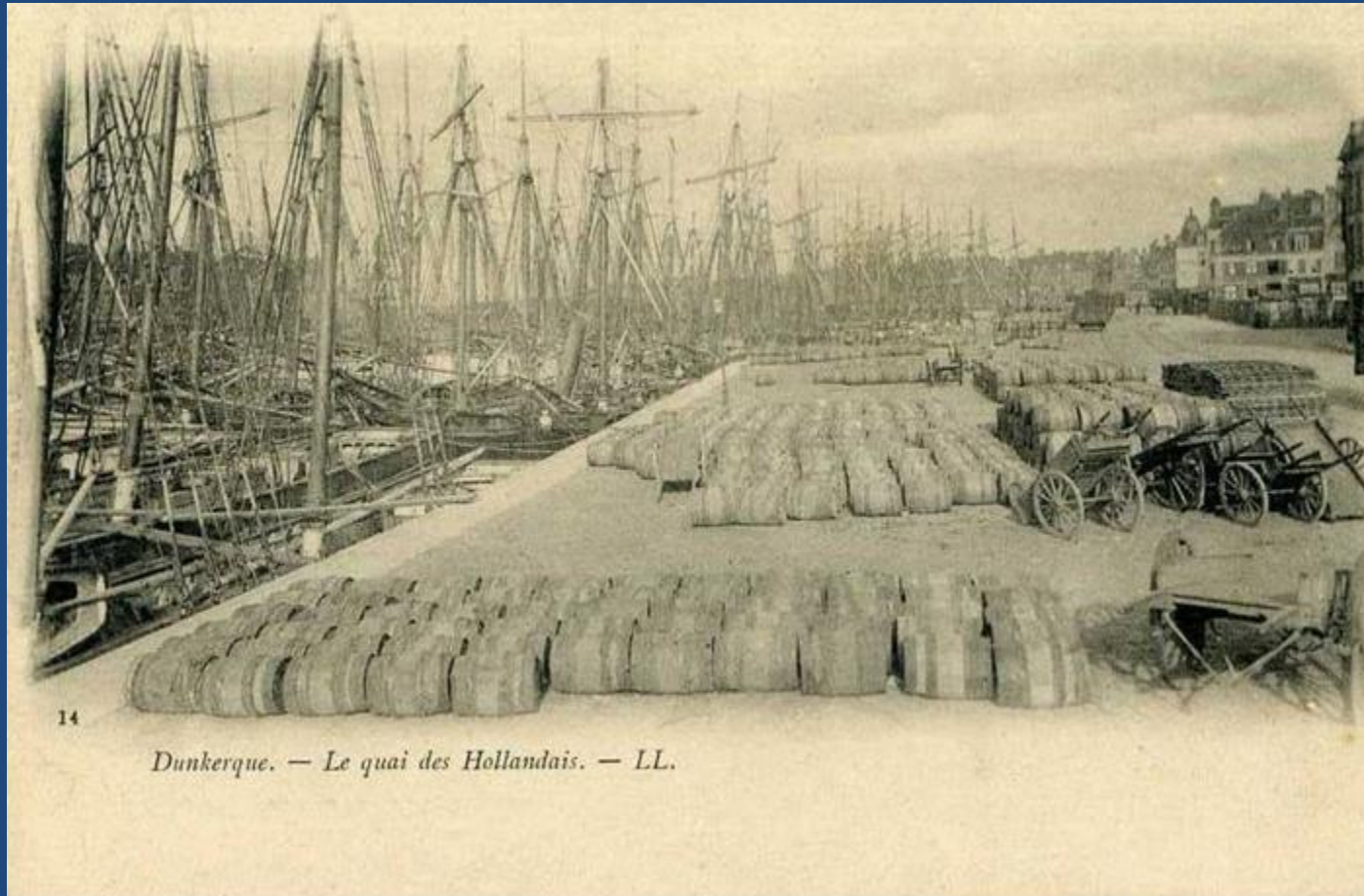
Stokvis: na enkele maanden heeft de vis 40% van zijn vocht verloren, is zo hard als hout zodat hij goed te bewaren is

De IJslandse bevolking gebruikte de gewinddroogde klipvis tevens als brandstof. Vooraf gezouten en drie weken geperst en daarna op de klippen te drogen gelegd...

Eikenhouten tonnen van 70 cm hoog, maximale diameter van 52,7 cm en gevuld met moruwe
Een gewicht van 140kg. Volume kwam overeen met 137,375 liter

650 lege tonnen, 120 tonnen zout, 40 tonnen drinkwater, tonnen voor aardappelen, ...

Tonnen moruwe lagen plat uitgebalanceerd in twee compartimenten, maximum zeven lagen hoog, zes à zeven gemiddeld in de breedte en 18 langsscheeps (820 tonnen en ook deelvis (rechttop) in 't ruim

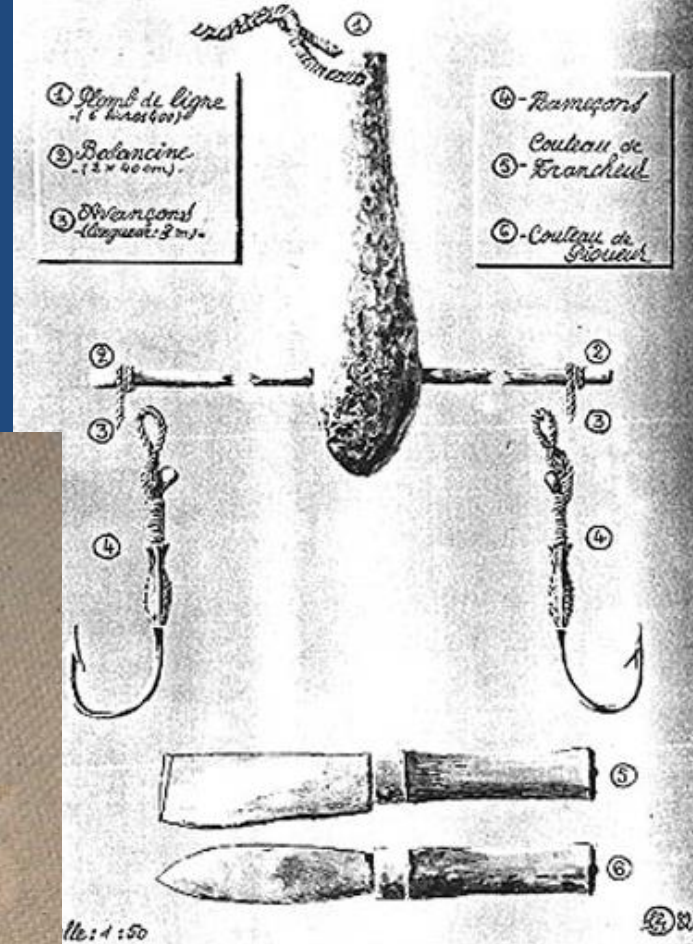

Kollijnen van 75 m

Kollijn en kabeljauwshaak (18cm)

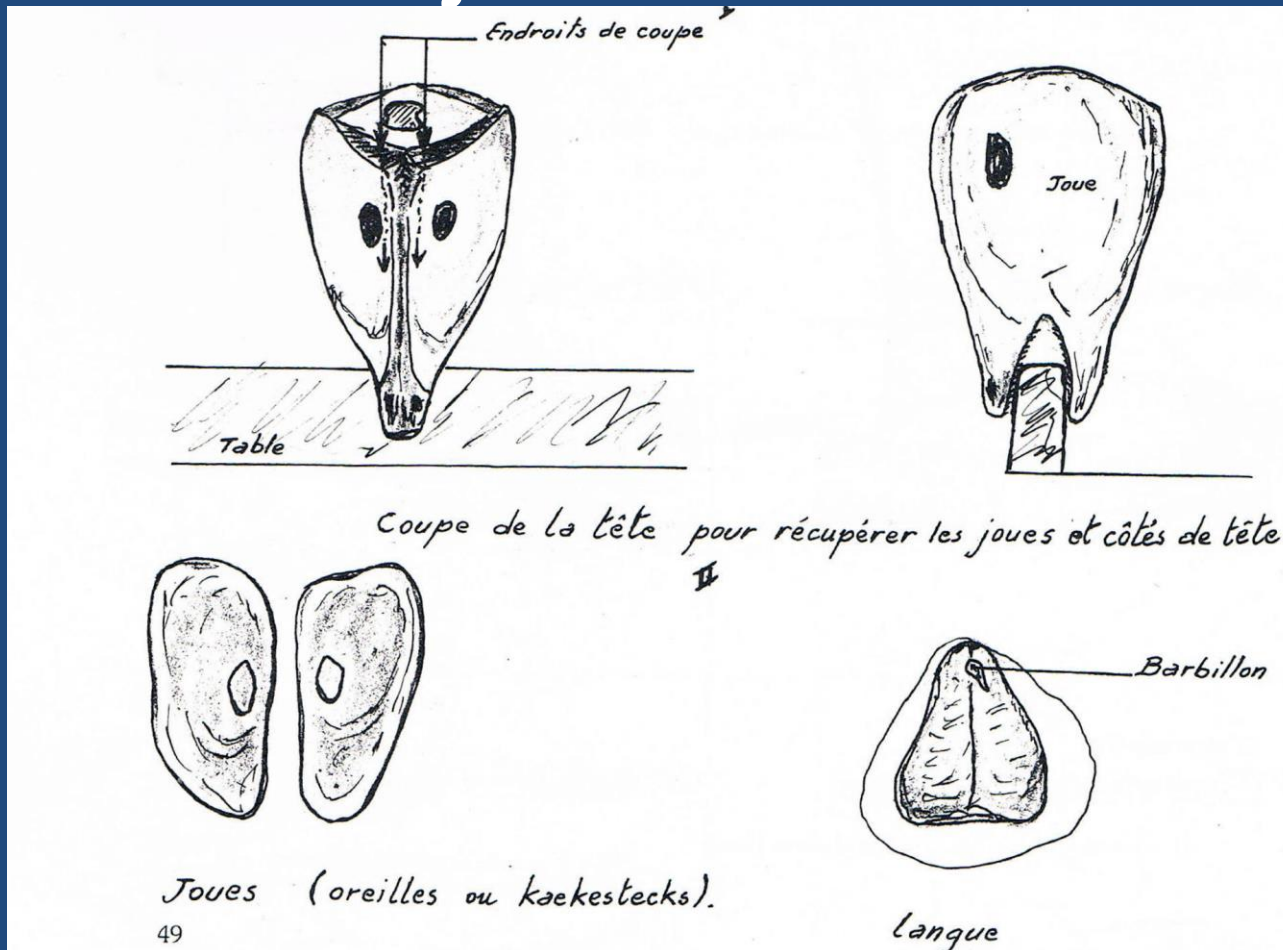

gutmes en vlekmes

Gutten
Vlekken
Ontdoen van vliezen
Wassen in spoelbalies
Vis letten, vocht wegslaan

Keeltjes en kakestiks

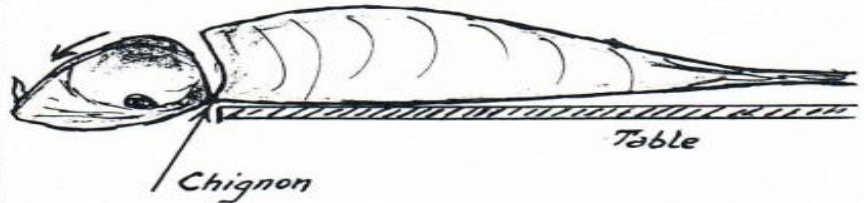
Ze worden bewaard in gemerkte tonnen pekels en worden niet geperst. Twee tonnen keeltjes worden verdeeld onder de bemanning; ook de kaakjes waren als deelvis bestempeld.

I. Récupération de la Langue

Coupe du col et de la langue

II Décollage de la tête

III Eviscération et Récupération du foie et de la roque

Coupe (fléçage) de la panse (jusque l'anus)

IV Mise en triangle de la morue avec section des arêtes latérales

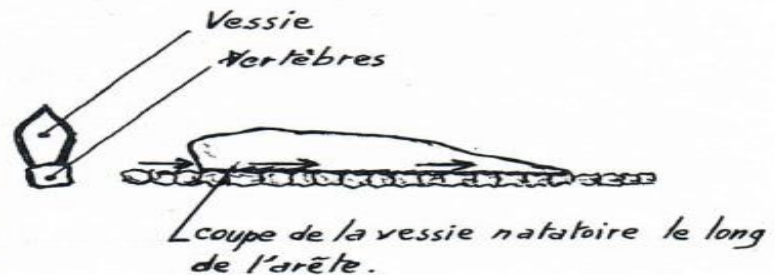
tranchage de la partie inférieure. } jusqu'à la queue
tranchage de la partie supérieure }

V Récupération de l'arête sur laquelle se trouve la vessie natatoire (ambole).

VI Récupération de l'ambole.

Het eindproduct: moruwe

Na het inzouten en de verdere verwerking en bewaring blijft nog 1/3 van het oorspronkelijke gewicht over

De zouter

Wanneer de kabeljauw na het vlekken gekuist en gewassen was met zeewater, bleef die wat uitlekken. Nu was de zouter aan de beurt. Hij kreeg van de kuiper splinternieuwe tonnen uit “wit” hout. De vislijven werden plat in de ton gelegd, met het vel naar onder en iedere laag werd met grof zeezout bedekt. Bovenop werkte men steeds af met een laag zout. Dit werk gebeurde in het ruim, waar alles voorhanden was. De gevulde tonnen werden “kantjes” genaamd. Voor tien kantjes was er één ton (80kg) zout nodig. Na één week gingen die kantjes bij mooi weer aan dek. De vislijven waren ondertussen al wat gekrompen want veel vocht werd door de pekkel uitgedreven. De oude pekkel werd overboord gekapt en de vis werd opnieuw gecontroleerd en in 't vat gedaan met vers zout. Nu werd één ton zout gebruikt bij 't inpekelen van zes tonnen kabeljauw.

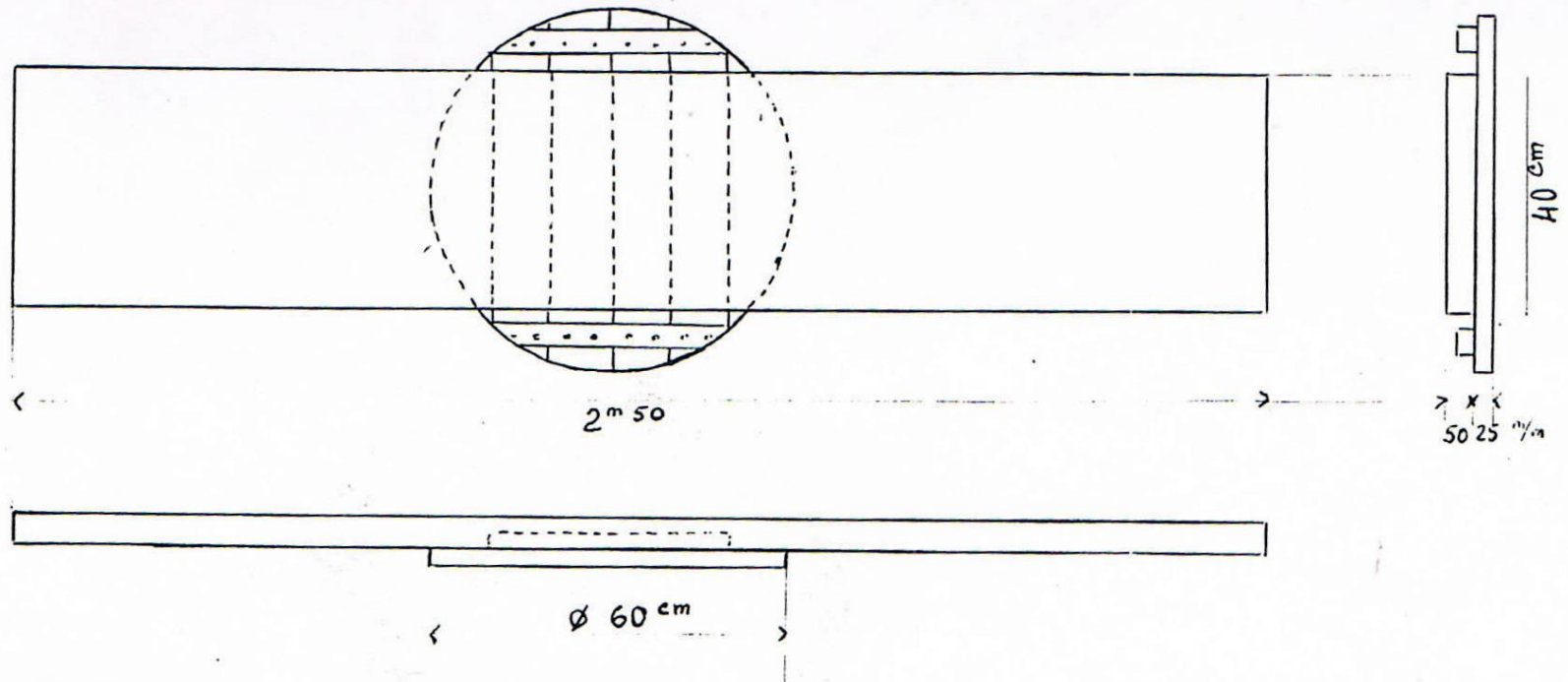
Dit keer werd er gevuld tot die kabeljauw 20 cm boven de ton uitstak. Een speciale pers “trave” werd door de kuiper bovengehaald. Het was een rond blok hout waarmee de vis in de ton werd geperst. De vis zakte wel 30cm. Er werd wat bijgevuld met andere lijfjes en lagen zout, de ton werd geschud om luchtballen te vermijden. De laatste laag kabeljauwslijfjes werd met de rug naar boven gekeerd. Alles werd tot aan de rand overgoten met pekkel en de ton werd nog eens goed geschud.

De kantjes worden ook tijdens het baaileven aan dek gebracht voor een tweede pekelleurt

De 'trave' of pers wordt boven de ton geplaatst

Een vijftiental wilgenhouten hoepels
hielden de duigen bij elkaar

De kuiper plaatste het deksel “bom” bovenop de inhoud en sloeg met zijn alaam de houten banden rond het bovenste gedeelte van de ton zodat het deksel blokvast zat. Drie kantjes kabeljauw waren er nodig om twee tonnen moruwe te bekomen.

Het nazicht in het ruim van die tonnen was het werk van de kuiper. Wanneer de “bom” geplaatst was, gebeurde het wel meer dat er nog wat lucht bovenaan de ton zat. De kuiper moest ze dus controleren en boorde daar waar nodig een gaatje in de bom om nog wat straffe pekkel aan te brengen tot er geen luchtbelllen meer verschenen. Met een houten tap werd dit gat gedicht.

1899.

Sizette

PÊCHE D'ISLANDE

128 Tonnes Morue

3 Tonnes Langues

34 Tonnes Petit à 1/2

6 Tonnes Blessi 15 Tonnes Très-Petit

4 Tonnes Maigres

11 Tonnes Huile 3 Tonnes Rogues

3 Tonnes Roux

à 1/3

195 Tonnes Morue Donnants

au repaquage 190 Tonnes.

13 LASTS 6 TONNES

162 Tonnes

NOMS DES HOMMES	GRADES	PRIX DU LAST	PRODUIT DU VOYAGE	AVANCES S. R.	AVANCES	REVENUES VEUVES ET INVALIDES 5.50 P. 100	TONNES VIDES	BOISSON	TOTAL des DEDUCTIONS	SOLDE A PAYER	DOIVENT à L'ARMEMENT	OBSERVATIONS
Bryckaert	Capitaine	40	540	110	240	975 26	5	20	300 75	219 25		
Vanhaegbrouwer	Secours	21	283 50	90	223 60	5 60 14 94	10	20	274 14	9 56		
Popieul Henri	Picrionant	19	250 50	55	241 30	4 67 12 46	5	20	283 43		26 93	
Demon	"	18	243	55	180	4 47 11 92	5	20	221 39	21 61		
Allemeirelot B.	Talun	18	243	"	253	" " 2 43	"	20	275 43	"	32 43	Relevé sa ligue en magasin 15.
Veerschaeven	"	18	243	55	180	4 47 11 92	5	20	221 39	21 61		
Carrie	Cornelien	18	243	60	180	4 55 12 12	5	20	221 67	21 33		
Decrop B.	Matelot	17	229 50	"	237	" " 2 30	"	20	259 30	"	29 80	Relevé sa ligue en magasin 15.
Depoortez B.	"	17	229 50	"	237	" " 2 30	"	20	259 30	"	29 80	Relevé sa ligue en magasin 15.
Bryckaert Emile	"	17	229 50	50	170	4 19 11 18	5	20	210 37	19 13		
Vanbille	"	17	229 50	50	170	4 19 11 18	5	20	210 37	19 13		
Marcel	"	17	229 50	50	170	4 19 11 18	"	20	205 37	24 13		
Popieul Julien	"	17	229 50	50	170	4 19 11 18	"	20	205 37	24 13		
Schaele	"	17	229 50	50	187	4 19 11 18	"	20	222 37	7 13		
Legier B.	"	16	216	"	226	" " 2 16	"	20	248 16	"	32 16	Relevé sa ligue en magasin 15.
Bryckaert Georges	"	17	229 50	50	170	4 19 11 18	5	20	210 37	19 13		
Vanhaegbrouwer	Morue	11	148 50	25	112 30	2 60 6 94	5	10	136 74	11 76		
Carrie F.	"	9	121 50	25	90	2 20 5 86	"	10	108 16	13 44		
		324	4374	775	3437	40 63 45 128 43	55	340	4073 98	451 14	151	Dunkerque le 25 Octobre 1899

Herpakken van de moruwe in de ateliers van de rederij

Uitpekelen, borstelen, droogzouten, sorteren naar grootte en kwaliteit: 13 tonnen op zee worden zo herleid tot 12 tonnen aan wal... De sigaar van de koopman!

PHOTO.
O. Lecerf
GRAVELINES

en repavage

1897.

Sirène.

PÊCHE D'ISLANDE

122 Tonnes Morues

3 Tonnes Langues

28 Tonnes Petits

5 Tonnes Blessé 8 Tonnes Très-Petits

4 Tonnes Huile 2 Tonnes Rogues

12 LASTS 6

TONNES

122 Tonne

3

14

11

150 Tonne

Imp. Minist. Travaux (1922)

NOMS DES HOMMES	GRADES	PRIX DU LAST	PRODUIT DU VOYAGE	AVANCES S. R.	AVANCES	VEUVES ET INVALIDES 4 P. O/O	TONNES VIDES	BOISSON	TOTAL DES DÉDUCTIONS	SOLDE À PAYER	Li à l'armement	OBSERVATIONS
Courey Louis	Capitaine	40	500	110	200	24 40	20	20	264 40	235 60		
Vanhaezebroeck	Second	20	250	90	220	13 60	10	20	263 60		13 60	Relance en 1897
Lagerstedt	Lieutenant	18	225	55	198	11 20	5	20	234 20		9 20	Relance en 1897
Vanbille		18	225	55	180	11 20	5	20	216 20	8 80		Relance en 1897
Chooris	Saluer	18	225	55	180	11 20	5	20	216 20	8 80		
Allexweirelot E. B.		18	225		276	2 25	5	20	303 25		78 25	
Gerson	Cornelier	18	225	60	180	21 40	5	20	216 40	8 60		
Papegaeij	Patelot	15	187 50	50	150	9 50	5	20	184 50	3		
Maeteel aug.		17	212 50	50	170	10 50	5	20	205 50	7		
Eant		17	212 50	50	170	10 50	5	20	205 50	7		
Maeteel Emile		17	212 50	50	170	10 50	5	20	205 50	7		
Maeteel Jules		17	212 50	50	187	10 50	5	20	222 50		10	
Carton		17	212 50	50	187	10 50	5	20	222 50		10	
Maeteel aug. P ^{re}		15	187 50	50	150	9 50	5	20	184 50	3		
Caloen Dr. B.		16	200		231	2	5	20	258		58	
Maeteel Henri	4 ^e légèr	14	175	40	140	8 60	5	20	173 60	1 40		
Maeteel Eugène		12	150	40	132	7 60	5	20	164 60		14 60	
Vanhaezebroeck	apouss	7	87 50	30	70	4 70	5	10	89 70		2 20	Relance en 1897
		314	3925	885	3191	179 61	110	350	3830 61	290 20	195 81	DUNKERQUE

